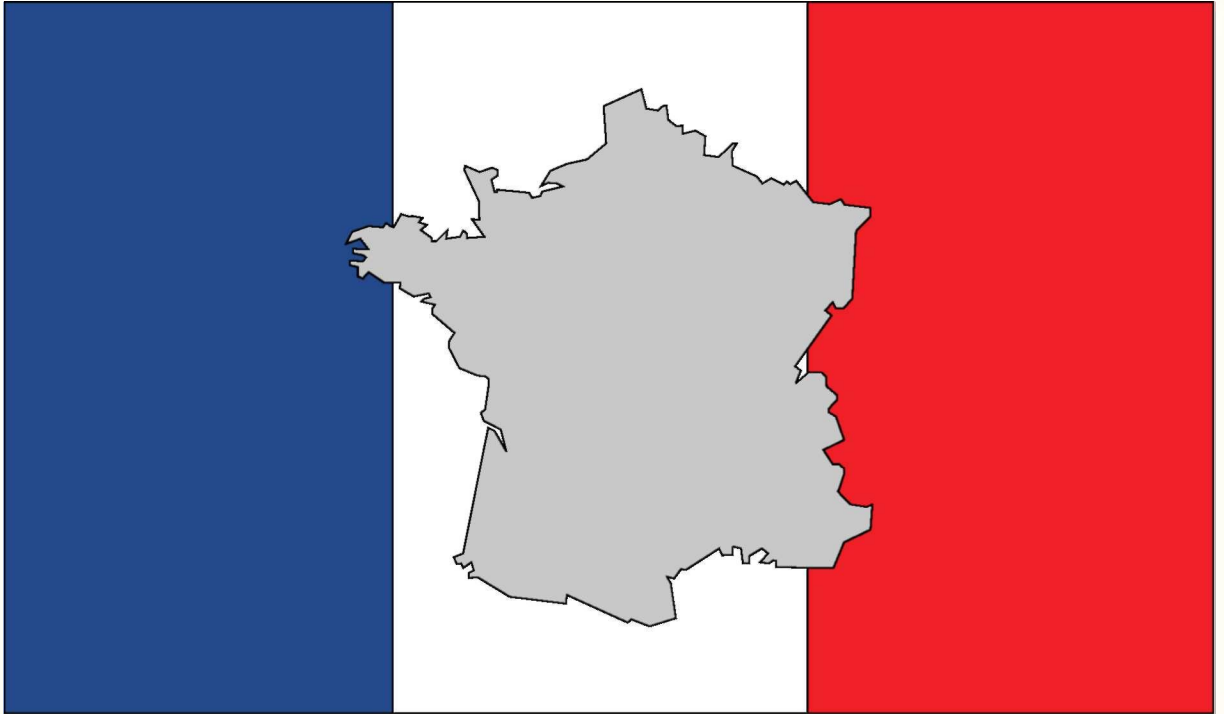

FRANSA PARLAMENTOSU VE SOYKIRIM İNKARININ CEZALANDIRILMASI

Neslihan TEMELAT

Yasama Uzman Yardımcısı

Fransa Parlamentosu, Ermeni soykırımı iddiaları ile ilgili somutlaşmış ilk girişimini 1998 yılında yapmıştır. Ulusal Meclis, ilk olarak 29 Mayıs 1998'de "Fransa 1915 Ermeni soykırımını açıkça tanır" ilkesini benimsemiştir. Yine, 29 Ocak 2001'de "Ermeni soykırımının açıkça tanınması"na ilişkin yasa teklifi Ulusal Mecliste kabul edildikten sonra Senato tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

GİRİŞ

"Bir devleti soykırım ile suçlama sorumluluğu siyasetçilere ait değildir"¹ Fransa Ulusal Meclisi, Fransa-Türkiye Dostluk Grubu Başkanı ve iktidardaki Halk Hareketi Birliği (UMP) üyesi Michel Diefenbacher, bu sözleri TBMM AB Uyum Komisyonu nun Fransa'ya 2008 yılında gerçekleştirdiği bir resmî ziyaret sırasında sarf etmişti. Bundan yaklaşık dört yıl sonra, 22 Aralık 2011 tarihinde, Fransa Ulusal Meclisi, Diefenbacher ve bazı milletvekillerinin tüm çabalarına rağmen, UMP milletvekili Valerie Boyer'in sunduğu "İrkçılığa

karşı mücadele ve kanunla tanınan soykırımların varlığının inkârının önlenmesine ilişkin yasa teklifi" başlıklı yasa teklifini kabul etmiştir. 577 milletvekilinden yaklaşık 50'sinin katılımıyla gerçekleştirilen Genel Kurul görüşmeleri sonunda 38 evet oyu ile kabul edilen yasa teklifi, 23 Ocak 2012 tarihinde Fransa Parlamentosunun üst kanadı olan Senato tarafından onaylanarak yasallaşmıştır. Yasa, 23 Ocak tarihinden itibaren 15 gün içinde Anayasa Konseyine başvurulmadığı takdirde, Cumhurbaşkanınca imzalanarak yürürlüğe girecektir. Bu yazıda, söz konusu yasanın hukuki ve siyasi unsurları özetle ele alınmaktadır.

Fransa Parlamentosu, Ermeni soykırımı iddiaları ile ilgili somutlaşmış ilk girişimini 1998

1 TBMM, "Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, 23. Dönem 1. ve 2. Yasama Yılları Faaliyet ve Değerlendirme Raporu", Ankara: TBMM, 2011, s. 59.